

De straten van Ginderbroek

Een wondermooi dorpszicht van de daglonerswijk Genebroek uit 1903

De stoomtram puf uit de bocht van de Nieuwstraat het Pleintje van Ginderbroek op, dat toen nog 'Onder de Bomen' heette. Rechts op de prentkaart zie je een vijftal armtierige, witgekalkte huurhuisjes. Voorbij de Beemdenstraat, toen nog het straatje van 'Jan Schoot' en later van 'Smed Mols' genoemd, valt de deuropening van het Hooghuis op met zijn typische witte, ronde boog. Het werkvolk van de wagenmakerij Jan Vanderschoot staat voor hun werkplaats. Vanaf 1907 wordt die wagenmakerij omgevormd tot de smidse van Jef Mols en dit tot zijn overlijden in 1955. De gaslantaarn op de hoek van het Pleintje zit wat verborgen in het bladerdek van bomen die in 1930 zullen gerooid worden.

Bekeken op lange termijn is de gedaanteverwisseling van onze wijk alleen maar de laatste honderd jaar in een stroomversnelling geraakt. Het verbreden en verharderen van de servituten, de bevolkingsexplosie, de verkavelingen en bebouwingen, de aanleg van de spoorweg in 1879, de tram van 1895 tot 1955 en de Zuiderring in 1987, hebben onze wijk in relatief korte periode een heel ander uitzicht gegeven.

Deze snelle veranderingen staan in schril contrast met de duizend jaar van stabiliteit voordien. Want tussen de 8ste eeuw, wanneer de eerste bewoners zich hier hebben gevestigd en de industrialisering rond 1870 is het landschap in onze wijk weinig ingrijpend veranderd.

1 = Ginderbroek, 2 = Nieuwstraat, 3 = Markt, 4 = Mols Veld, 5 = Netevallei

In opdracht van Maria-Theresa, keizerin van de Oostenrijk, werden onder leiding van graaf Ferraris van Oostenrijk tussen 1771 en 1774 de kaarten van de Oostenrijkse Nederlanden opgesteld. Op de Ferrariskaart is duidelijk zichtbaar dat de eerste woningen in Mol-Centrum in een lange rij bijna parallel met de Nete gebouwd zijn.

Ten noorden ervan ligt het vroegere heidegebied dat rond 1700 intensief bewerkt wordt tot een akkerland met vooral koren en aardappelen. Ten zuiden van de bebouwing heb je de vochtige Netevallei met afgebakende gras- en beemdenpercelen.

Ginderbroek

Marc Mertens plaatste in 2020 zijn schildersezeltje op het Pleintje om het Hooghuis te schilderen.

Het pronkstuk van de straat Ginderbroek is het Hooghuis dat in 1617 gebouwd is en daarmee een van de oudste woonhuizen is van het land.

Sinds 1983 woonden Cent Caers en Lucie Donks in het Hooghuis aan het Pleintje van Ginderbroek. De vervallen woning die ze in 1978 hadden gekocht, hebben ze op eigen houtje met zelden geziene volharding en kundig ambachtelijk werk op een viertal jaren opgeknapt, gerestaureerd en bewaard voor de toekomst. Cent en Lucie zelf bouwden het Hooghuis om tot een moderne woning, maar behielden gelukkig het historische karakter. Ze wilden in hun woning over alle comfort beschikken, zonder afbreuk te doen aan het authentieke.

Na het overlijden van Lucie zal het Hooghuis waarschijnlijk verkocht worden. De wijk is benieuwd welke bestemming het zal krijgen.

Het wijkcomité in 1990 bij het 20-jarig bestaan op de pui van het Hooghuis

Beekstraat

De weg was eertijds een drassig paadje dat door het broek liep, evenwijdig met de Molse Nete en de hoofdstraat. Meestal sprak men toen van 'het paadje achter de vetweide van Marie van Borgerhout'. Of 'Het paadje achter het Hooghuis van Smed Mols'.

Nog tot in de beginjaren vijftig betitelden de verkoopakten die percelen als de 'Borgerhoutsendijk'. Maar nadat Rik Cauwenberghs en Vic Schillebeeckx er hadden gebouwd en ze hun voortuintjes met fleurige perkjes versierden, kreeg de weg als officiële naam de 'Bloemenstraat'.

Bij de algemene volkstelling van 31 december 1960 werden alle straatnamen van bloemen samengebracht achter de spoorweg in Ginderbuiten en zo lag de naam Bloemenstraat natuurlijk niet op de juiste plaats. De gemeente zocht er een andere naam voor en vond 'Beekstraat' de meest passende. Zo dragen alle straatnamen in de Netevallei hun steentje bij om het karakter van het gebied te typeren: Beekstraat, Beemdenstraat, Polderstraat, Hooistraat, Borgerhoutsendijk.

Maar de naam geraakte niet erg doorgedrongen bij de inwoners van Mol. Tot voor enkele jaren werd de straat meestal aangegeven als 'de straat van Rik Cauwenberghs', de gemeentearbeider die op de hoek woonde en thuis nog met paard en kar wat bij boerde.

Sinds dit jaar is de volgende vraag vlug beantwoord: Waar woont Nicole Baudoin, Guy Vleugels, Inge Cams, Martine Cuyvers of Rik Nuys? In 'de straat van de moskee'!

Deze duidelijke omschrijving zal de naam Beekstraat nog dieper in de vergeetput drukken, denken we.

Turks-Belgisch culturele en sociale vereniging

In juni en juli 2021 trokken onwrenen en stortbuien over het land, vooral in de Ardennen. Maar ook bij ons liepen de hoofdstraat en laaggelegen straten in onze wijk onder water. Maar dat was al wel meer dan tien jaar geleden.

4 juni 2021 - De Beekstraat weer onder water

Beemdenstraat

Na de Tweede Wereldoorlog neemt in elk dorp de druk toe als gevolg van een ongekende bouwwoede. Ook in onze wijk. Eigenaars van een stuk land, zelfs aan een servituut, verkavelen hun gronden in bouwplaatsen.

Voor een mooi voorbeeld komen we terecht bij de bekende smid Mols van het Hooghuis. Achter zijn woning, café en smidse lag een pand met een breedte van ongeveer 20 meter en een diepte van 100 meter, tot tegen een beemdpaadje, de huidige Beekstraat.

Hij heeft tien kinderen die geboren zijn tussen 1902 en 1920. Ze trouwen en enkelen willen natuurlijk zo vlug mogelijk een eigen woning. En wat doet smid Mols? Hij verdeelt zijn perceel achter het Hooghuis in negen kavels en schenkt er een aan elk van zijn kinderen. Drie van zijn dochters en twee kleindochters zullen er bouwen.

Van dan af is er een nieuwe straat geboren en het paadje dat naar de Nete loopt, krijgt in 1960 als nieuwe naam: de 'Beemdenstraat', die in 1992 werd gekasseid en in 2000 vernieuwd met klinkers.

De Beemdenstraat liep vroeger van het Hooghuis over de Molse en daarna over de Oude Nete tot in Heidehuizen. Ze is altijd al een heel belangrijke binnenweg voor de handelaars van Ginderbroek geweest, want zo konden de eerste inwoners van Heidehuizen vlug naar de handelszaken van Ginderbroek en de Nieuwstraat.

In de jaren 1970 kwam er tussen de twee Netten eerst het gemeentelijke sportcomplex Den Uyt en in 1973 het openluchtzwembad met een ligweide tussen de Oude en de Molse Nete. Daarom werden de twee Netebruggetjes achter Ginderbroek afgebroken. Dit tot grote verantwoordiging van de wandelaars en vooral van de handelaars van Ginderbroek die hun klanten van Heidehuizen verloren zagen gaan. Ondanks het protest van de wijkraden van Heidehuizen en Ginderbroek bij de schepen van Openbare Werken, werd de Beemdenstraat een doodlopende weg.

Die bruggetjes over de Molse Nete en de Oude Nete waren eertijds trekpleisters van zondagse wandelaars en natuurlijk voor de aankomende jeugd.

Het verdwenen bruggetje in de Beemdenstraat met Vic Schillebeeck, War Homemans en nog een kameraad met op de achtergrond een akkerland, nu de ligweide.

Borgerhoutsendijk

De oorspronkelijke naam was Bruggerdijk.

1630: ... *sekere hey ende wey gelegen tegen den bruggerdyck ...*

1650: ... *seker heythoeve gelegen aen den bruggerdyck ...*

De inwoners uit de buurt moesten jaarlijks in opdracht van de gemeente de houten bruggen volledig herstellen en de dijken door de vallei ophogen. Ze werden ervoor vergoed. Een uittreksel van een gemeentelijke rekening uit 1797 - *Verscheidene inwoners van Ginderbroek hebben gewerkt en gezaveld op de Bruggerdijk met karren en paarden. Kwintantie: 30 gulden en 7 stuivers*

De naamsverandering van Bruggendijk naar Borgerhoutsendijk moet rond 1800 gebeurd zijn toen de dijkweg naar de afspanning Borgerhout werd genoemd.

1818: ... *Borgerhoutschen Dijk (aan steenweg van Moll naar Meerhout)*

De naam Borgerhoutsendijk (N110) werd in de gemeenteraadszitting van 19 maart 1894 als officieel aangenomen.

Het was vroeger een hele krachttoer om langs die Bruggerdijk Meerhout te bereiken: drassig in de Netevallei en overstromd bij hevige regenval. Daarom werden alle wegen die door de vallei liepen steeds opgehoogd. Ze werden 'dijk' genoemd, zoals Gompeldijk, Molderdijk, Kleine Dijk, Borgerhoutsendijk, Schapendijk (Schabberdekske).

Die zandige karrensporen van Mol-Centrum naar Turnhout, Balen en Lommel werden rond 1850 gekasseid, maar de weg naar Meerhout pas in 1885. Terzelfdertijd werd de houten brug over de Molse Nete in steen opgetrokken.

In 1978 werd de gekasseide Borgerhoutsendijk een asfaltweg.

Van 1895 tot 1955 reed een tram door Ginderbroek langs de Borgerhoutsendijk naar Meerhout. De inwoners hoorden hem aan zijn puffend stomen en zijn toetergeluid al van ver aankomen.

De stoomtram rijdt walmend over de stenen brug van de Borgerhoutsendijk. Foto uit film van Frans Cuyvers, van 't Bazarke, omstreeks 1945

Bij Mol Kermis en Jaarmarkt is de Borgerhoutsendijk nu de parkeerplaats voor de kermiswagens.

Rode-Kruislaan

Omstreeks 1950 vatte de gemeente het plan op om Mol-Centrum rechtstreeks te verbinden met Heidehuizen, via de huidige Rode-Kruislaan. Volgens de plannen zou de weg rechtdoor getrokken worden tot Heidehuizen en mogelijk nog verder richting Balen, evenwijdig met de Molderdijk.

In 1952 keurde de gemeenteraad dat plan goed en men opteerde voor de nieuwe naam: de 'Toekomststraat'. Die straatnaam werd al op het stratenplan van 1958 ingevuld (toen er nog geen sprake was van de Zuiderring).

Maar die bedoelingen van het toenmalige gemeentebestuur zijn nooit uitgevoerd. De Rode-Kruislaan werd alleen maar verbonden met de Kleine Dijk. Jammer, want dit ontwerp had veel fileleed op de huidige Molderdijk kunnen opvangen.

Het sportcomplex Den Uyt ligt tussen de Oude en de Nieuwe (Molse) Nete. De ouderen weten nog dat daar vroeger vruchtbare beemden lagen die hooi en bieten opleverden om het vee door de winter te helpen.

Die nieuwe sportterreinen lagen in een gebied dat op het kadaster als 'Den Uyt' werd omschreven en vandaar die toepasselijke naam.

Tijdens de Special Olympics in 2014 kregen de atleten in de sporthal Den Uyt het bezoek van koningin Mathilde. Ze woonde zelfs even enkele gymnastiek- en atletiekwedstrijden bij en nam ook uitgebreid de tijd om een praatje te maken met de atleten en de vrijwilligers van de Special Olympics.

Hoogstraat

Deze weg ligt op een heuvelrug ten noorden van de Netevallei en zo'n verhevenheid heette in onze streken al vlug een 'berg'.

1677: ... eene Placke landts genaempt den Berghe ...

1729: ... Landt aan den rijpadt, genoempt den bergh ...

Hoewel sinds 1900 deze weg de Hoogstraat heet, bleef ze nog lange tijd bij de mensen de straatnaam Den Berg hangen. Pas na 1960 kreeg de naam Hoogstraat voorrang.

De Hoogstraat zou teruggaan naar 15de en 16de eeuw. Het pad liep achter de tuinen van Ezaart (nu Ezaartveld) en zo verder achter die van de Nieuwstraat, Markt en Laar. En vandaar dat de weg 'Achterpad' werd genoemd.

Waarschijnlijk had het vroegere Achterpad ook iets te maken met de besmettelijke epidemieën. Als er in het dorp de pest heerste, durfden de mensen niet meer door het dorp en zochten ze een wegje op even buiten het dorp.

Het gedeelte van de Hoogstraat vanaf de Martelarenstraat tot aan de Korenbloemenstraat (huisnummers 1 – 48) was vroeger maar een paadje tussen de koren- en aardappelvelden. Pas na de Tweede Wereldoorlog werd er in de straat gebouwd en in 1971 werd de assenweg zo breed mogelijk geasfalteerd en stoepen aangelegd.

Het gedeelte van de Hoogstraat tussen de Korenbloemenstraat en de Oude Molenstraat (huisnummers 46 – 110) was zeker al rond 1700 bebouwd, maar alleen langs de noordzijde.

Mol Hoogstraat, 4 juni 1965, tekening A. Peeten

Op de Berg stonden verspreid drie gemetselde putten op de weg. Het waren waterputten die door de gemeente lang geleden waren aangelegd en waar iedereen water mocht komen scheppen. De laatste is pas gedicht bij de verharding van de weg in 1971.

Korenbloemenstraat

Het Mols Veld was een zandige heuvelrug waar aardappelen en vooral koren op werden gewonnen. Die akkergronden waren doorkruist met servituten, kruiwagen- en karsporen. Eén ervan liep van de molen op het Peerdskerkhof naar de Hoogstraat en verder met een smal paadje naar de hoofdweg, tussen de woning van bakker Boons en die van de afspanning van Mieke Boons. Ze werd later de Korenbloemenstraat genoemd, en terecht, want toen bloeiden aan de randen van de korenvelden nog overal blauwe korenbloemen.

Op deze foto, net na de Tweede Wereldoorlog, trekt de H. Doornstoet door Ginderbroek voorbij de 'witte' woning van bakker Boons met een bakkerswinkeltje en een cafeetje, schuin tegenover het Pleintje van Ginderbroek.

In 1948 werd de woning van de bakker onteigend en afgebroken. Het verbrede pad werd een assenbaan die in de jaren 1980 riolering kreeg en werd geasfalteerd.

Door het toenemende verkeer kreeg de 'bocht' in Ginderbroek, bij de uitrit van de Korenbloemenstraat, een kwalijke reputatie. Lang geleden stonden er zelfs gele knipperlichten om de aandacht van de chauffeurs te trekken.

In 1989 plaatste de gemeente er een verkeersspiegel, recht tegenover de uitrit van de Korenbloemenstraat en net achter die venijnige bocht. Daardoor zie je de auto's van de Nieuwstraat aankomen. Het is wel even wennen, want de verkeersspiegel geeft de indruk dat de auto's links rijden en ze lijken erg klein en dus nog ver weg.

Martelarenstraat

Deze straat heeft verschillende namen gehad. De oudst bekende is 'Chemin de Mol à Hofstede', op de Ferrariskaart (1771) die door de Oosterijers was getekend. Deze weg leidde naar enkele boerderijen (hofsteden) nabij het kruispunt van De Rooy-Postelarenweg-Bronstraat in Millegem. Een hofstede betekende een stuk land dat groot genoeg was om een familie in haar levensonderhoud te voorzien.

Maar de omwonenden hebben deze straat altijd gewoon de 'Veldstraat' genoemd, omdat de weg het Mols Veld inliep.

1571: ... seecker gheleighe metten gronde ende toebehoirten binnen Moll gestaen aen de Merckt reenende oist ende Veltstraete, suyden de Merckt, noirden het fen...

Ook de naam 'Millegemse Steenweg' was gebruikelijk, ze was immers de weg van het Centrum van Mol naar het gehucht Millegem.

1676: ... een halff sille Landts gelegen aen den milligen wegh ...

Op het einde van de Duitse bezetting (1940-1944) werden vele mannen opgepakt en meegenomen naar de concentratiekampen. Vooral de Veldstraat werd erg getroffen, want er waren een tiental weggevoerd. Na de bevrijding besliste de gemeente ter gedachtenis van en als huldeblijk voor de vele gedeporteerden de straatnaam Veldstraat te veranderen in 'Martelarenstraat', die al op 1 januari 1948 in voege ging.

De hoekwoning met de Nieuwstraat werd afgebroken en vanaf 2011 ingericht als het Martelarenpleintje met een gedenkplaat ter ere van de politieke gevangenen en met een wand met de foto's van alle deporteerde Mollenaars.

Bij de opstart van de wijkwerking door de parochie in 1969 werden de bewoners van de Martelarenstraat in vier verschillende wijken ondergebracht. Westelijk had je de wijk Ginderbroek en het Mols Veld, oostelijk de Markt en de Westhoek. De bewoners van die straat hebben het lange tijd jammer gevonden dat ze niet meer samen met de overburen naar de activiteiten en festiviteiten van die verschillende wijken konden gaan. Na een jaar heeft Mols Veld zich wel aangesloten bij Ginderbroek.

Nieuwstraat

Geen dorp of stad in ons land of ze heeft een Nieuwstraat. Wat onze Nieuwstraat betreft is het misschien wel een van de oudste namen van het land, want al in 1472 schreef men in een cijnsboek: *'op een stuc erfs in de nyen straete'*.

De Nieuwstraat in Mol is dus zeker een laatmiddeleeuwse straat die de Plaetse, nu de Markt, verbond met de lager gelegen woongebieden Gene Broek en Ezaart.

De Nieuwstraat berispt. Het was niet uitzonderlijk dat eertijds een mest- of een strooiselhoop voor een woning lag, zelfs tot op de weg. Dat gebeurde ook in de Nieuwstraat. Zo erg zelfs dat een kar nog met moeite erdoorheen kon. In 1764 werd hier kordaat tegen opgetreden en het gebod van de schout (burgemeester) luidde dat men onmiddellijk de weg moest vrijmaken en zorgen dat de weg overal minstens 24 voeten breed was (1 voet was ongeveer 35 centimeter).

In december 1923 waagde het gemeentebestuur een poging om de Nieuwstraat met zijn bocht recht te trekken. Alle bewoners van de noordzijde van de Nieuwstraat zouden met hun woningen achteruit moeten. Maar toen de plannen uitlekten, regenden het reclamaties. Zij vonden het onrechtvaardig dat de eigenaars van de andere kant geen grond moesten afgeven. Het plan lukte niet.

- Nieuwsbrief Molse Kamer voor Heemkunde -

Maar wanneer de Nieuwstraat in 1974 verbreed wordt, zijn het de eigenaars van de zuidkant die hun woningen moesten afbreken.

Een oude prentkaart van rond 1910 van het begin van de Nieuwstraat met de typische witgekalkte arbeidershuisjes, de kasseiweg, het tramspoor (1895-1950) en met rechts de Veldstraat, nu de Martelarenstraat.

De Nieuwstraat is in 2022 een stedelijke straat geworden met woningen met twee verdiepingen.

Oude Molenstraat

De oudste benaming van deze weg zijn we op de Kadastrale Atlas uit 1811 tegengekomen en daar werd de verkeersweg als de 'Meerhout-schen Steenweg' beschreven. Waarschijnlijk werd ze beschouwd als een verlengstuk van de huidige Borgerhoutsendijk die toen ook al die naam had.

Volgens de heemkundigen heeft er in de 13de en 14de eeuw een windmolen vooraan tegen de straat gestaan en die vermoedelijk in de 16de of 17de eeuw is afgebroken. Vandaar de naam de 'Oude Molenstraat'. En de molenheuvel werd de 'Kleppenberg' genoemd, naar het kleppen van de wieken.

In 1905 werden kort na elkaar de vier eerste woningen langs de Oude Molenstraat in het Mols Veld gebouwd. De bewoners kregen daarom ook de toegeworpen naam van 'Die van het Veld'. Het waren maar vier woningen, maar ze telden samen toch een dertigtal kinderen.

Op onze website (www.wijkginderbroek.be) kun je over de Oude Molenstraat lezen van twee priesterwijdingen, twee honderdjarigen, twee kapellen, het IJsbelletje, het speelgoedmagazijn Slegers, maar vooral over de talrijke gouden bruiloften.

Het begin van de Oude Molenstraat was een levendige buurt. De bewoners kenden mekaar al van jongs af aan: samen naar school, samen op straat ravotten, samen naar de kermis of aangesloten bij de Ginderbroekse voetbalclub Standaard F.C.

Ze trouwden en vierden er hun gouden bruiloft. Ongelooflijk dat 15 echtparen in een buurt van een 30-tal woningen hun gouden bruiloften hebben mogen vieren. Een echte Gouden Jubileumstraat!

Nr. 4	Jan Leys en Marie Lodewijckx, op 23.11.79
Nr. 7	Frans Nuyts en Marie Molenberghs, op 16.05.86
Nr. 9	Mon Smeyers en To Van Gompel, op 23.01.87
Nr. 10	Fons Deraedt en Colette Van Campfort, op 06.09.83
Nr. 11	Jef Verhulst en Stien Ruts, op 18.10.79
Nr. 12	Jan Van Grieken en Mariette Claes, op 12.12.88
Nr. 14	Michel Caers en Maria Hannes, op 25.06.98
Nr. 15	Jos Berghmans en Constance Michiels, op 23.10.92
Nr. 16	Hendrik Ruts en Gerarda Nuyts, op 18.09.98
Nr. 17	Frans Van Decraen en Liza Van Geel, op 06.12.97
Nr. 19	Charel Boeckx en Anna Vos, op 23.08.76
Nr. 22	Louis Michiels en Louiza Van de Weyer, op 10.06.89
Nr. 23	Fons Willems en Anna Ruts, op 11.06.83
Nr. 29	War Willems en Anna Dierckx, op 30.05.91
Nr. 30	Jef Dierckx en Stans Nijs, op 24.07.76

De woningen werden telkens door de burens versierd. Op de vooravond kapten ze enkele dennenboompjes en in de vroege morgen werden de burens opgetrommeld om de woning van de jubilarissen feestelijk aan te kleden. Bij het vertrek van de jubilarissen naar de kerk of bij het naar buiten komen, stond de hele buurt hen op te wachten.

Peerdskerkhof

In de Kempen is de straatnaam Peerdskerkhof algemeen verspreid. Het is een gemeentelijke begraafplaats van krenten. Al omstreeks 1600 lag in het Mols Veld een plek land, dicht bij de Rijpad, dat Peerdskerkhof heette.

1631: ... *d'lant aen 't peertskerckhoff...*

In de laatste helft van de zestiende eeuw ging Mol en omstreken gebukt onder het genadeloze optreden van de Staatse (Hollandse) en Spaanse hulptroepen. Vooral op 22 januari 1579 was er een zwaar treffen tussen de verschillende legers. Ter herinnering aan dit militair feit werd op een Molse stafkaart uit 1880 het strijdtoneel in het Mols Veld ter plaatse van Peerdskerkhof twee gekruiste zwaarden aangekend.

Bij het begin van Peerdskerkhof stond een graanwindmolen die in 1789 is gebouwd en in 1935 is afgebrand.

De gemeente heeft lang de bedoeling gehad om van Peerdskerkhof een brede laan te maken in de verlenging van de boulevard Jacob Smitslaan als een soort ring ten noorden van Mol. Daarom werd bij het bouwen van de woningen de rooilijn ver naar achteren gelegd. Maar van een bredere weg is nooit iets terecht gekomen.

Was de Peerdskerkhof in 1935 niet afgebrand, dan zou hij nu over de wijk Ginderbroek heerst hebben.

Polderstraat

De Polderstraat, soms ook de Polder genoemd, is een heel oude straat en is vermoedelijk ontstaan op hetzelfde ogenblik als de Nieuwstraat, Ginderbroek en Ezaart. Ze ligt ook op de scheidingslijn tussen de vallei van de Nete en het drogere Mols Veld.

Die naam Polderstraat komt pas voor het eerst voor in de bevolkingsregisters van 1900-1910. Maar het gebied stond in de meetboeken vooral bekend als de Venakker.

1572: ... *sekere landt genoempt den venacker...*

De Polderstraat was altijd al een zandig karspoor. Nog maar in de jaren 1980 is de assenweg verhard door een laag asfalt.

De Polderstraat ligt nu officieel voor een deel in de wijk Ginderbroek en het andere deel in het gehucht Ezaart. De Hooistraat vormt de grens. Maar bij de start van de wijkwerking in 1969 besloten de bewoners van de Polderstraat en de Hooistraat op Ezaarts grondgebied om met de wijkwerking van Ginderbroek mee te doen, omdat ze altijd al één buurt hadden gevormd en die afspraak heeft tot nu toe stand gehouden.

In 2011 hield de Polderstraat een barbecue als avondfeest. Na het opsturen van de foto's verkoos het gemeentebestuur de Polderstraat tot 'Gezellige buurt 2011'.

In de schattingsboeken van het Oude Regime (vóór de Franse revolutie) behoorden de akkers tussen de Elzenstraat (het Heiligenstraatje) en de Borgerhoutsendijk tot de grondregie van de Mol-Centrum, dus tot Ginderbroek.

Toen de Franse ambtenaren de kadastrale sectoren opstelden, viel hun keuze als grens niet op het huidige Elzenstraat, maar op de Borgerhoutsendijk.

De verlegging van de traditionele grens ten nadele van Ginderbroek was een grove inbreuk op het gewoonterecht. Ginderbroek liet zich niet onbetuigd en maakte zijn grieven bekend bij de lokale autoriteiten, maar het protest tegen de onrechtvaardige ingreep had bij het nieuwe Franse bestuur geen enkel effect. Die toestand bleef tot op heden toe bewaard. Ginderbroek verloor zo een gedeelte van haar grondgebied.

Op het eind van de Polderstraat stond, en staat nog steeds, een polderhoeve, die altijd de Venakker werd genoemd. Het is een langwerpige boerderij, waarvan al in 1766 sprake is: ... *een gelege den venacker aan de schans...*

Een 'gelege' was een boerderij met de erbij horende landerijen.

Maar de grond achter en naast de Venakker werd rond 2006 verkaveld voor een woon- en een KMO-zone, die het Kleppendal werden genoemd.

Hooistraat

De Hooistraat is voor velen erg onbekend omdat het een doodlopende straat is tot tegen het Zuiveringsstation. Ze werd in 1964 verbreed en verhard.

Tot 1960 stonden in de Hooistraat slechts twee woningen, die van Rik en later Fons Berghmans (afgebrand in 2009) met ernaast de woning waar Flor Hannes altijd heeft gewoond. Ze waren in 1901 gebouwd, nadat de twee lemen huisjes die er vroeger stonden, in de vlammen waren opgegaan.

In 1950 hebben ze hun boerderijtjes nog verbouwd: de potstal of de geitenstal werd een woonkamer en de schuur werd verkleind tot een garage. De Hooistraat wordt tegenwoordig volgebouwd.

Deze straat had evengoed de Schansstraat genoemd kunnen zijn, want in de 16de en 17de eeuw lag de schans van Ginderbroek tussen de huidige Hooistraat, de tuinen van de Polderstraat, het paadje naar het 'Schabberdekske' (Schapendijk) en tegen het huidige zuiveringsstation. Het gebied stond in de meetboeken ook bekend als 'aan de Schans'.

1654: ... *den bempt van dionys boons achter de schans ...*

1724: ... *sekere twee bemden gelegen aen de genebroeex schans, noordt de schans straete ...*

Zelfs na de Tweede Wereldoorlog sprak men nog van: 'We gaan hooien op de schans'.

De versterking werd opgericht door de plaatselijke bevolking waar zij zich op konden terugtrekken als voorbijtrekkende leger- of roversbendes de streek onveilig maakten.

Een schematisch voorgestelde schans in de Kempen

De Dorpskrant is uitgegeven door jouw gehucht in samenwerking met Gemeente Mol.

V.U.: Lieve Heurckmans, Molenhoekstraat 2, 2400 Mol.

Lay-out: Het Zoeklicht | Copywriting: WiFien

De andere straten van de wijk...

Omdat we maar acht bladzijden hebben om onze eenentwintig straten even in beeld te brengen, halen we in dit Dorpskrantje de andere straten van onze wijk maar even aan, maar ze krijgen wel in onze volgende Wijkkrantjes de volle laag.

De straat **Molenveld** ligt te midden van het Mols Veld. Deze twee plaatsnamen met dezelfde klank hebben echter niets me elkaar te maken. De straatnaam Molenveld is vermoedelijk te danken aan de windmolen op de hoek van het Peerdskerkhof en de Rijpad, wat vroeger een deel was van het Mols Veld dat tussen Millegem en Mol-Centrum lag.

De **Rijpad** is volgens de geschiedenis de vluchtweg van de voogd van Corbie die in het Steentje op de Markt woonde. In tijden van onrust en oorlog vluchtte de voogd langs deze weg naar zijn omwalde schans op de Hessie. In de volkssagen leeft de verdwenen schans nog voort als een 'verzonken kasteel'. De eerste vermeldingen van deze straat stonden in de akten van 1666: ... *een sille landts gelegen tot Esart aen den rijpadt ...*

De **Ruiterstraat**. Na de Tweede Wereldoorlog begon de bevolking te exploderen en werd er in razend tempo overall gebouwd. Daardoor begon men de vele zandige servituten vlug te verbreden en te verharderen met Maaskiezel tot nieuwe straten. Bij stortregens kon het water echter niet weg en het wijkblaadje sprak in 1979 zelfs van het 'Venetië van Mol'. In 1980 bouwde de Molse bouwmaatschappij er een tiental woningen en in 1982 kwam het in orde met de riolering en de asfaltweg. De nieuwe straatnaam lag in de lijn van de verwachtingen, want naast het Peerdskerkhof en de Rijpad was de Ruiterstraat een waardevolle aanvulling.

De **Biststraat** is de weg naar het in 2020 gebouwde zwembad Den Uyt Zita, met het pas gerenoveerde buitenbad en de ligweide. Hoewel deze straat pas in 1971 officieel de naam De Biststraat kreeg, werd de naam 'Den Biest' al heel lang gebruikt voor het gebied tussen de Nieuwstraat en de Molse Nete, in 1472: ... *van enen beemde gheheten De Biest ghelegen ten Broeke*

Onze **Tiendenstraat** is een nakomertje. Het is een woonerf van een 25-tal woningen aan de Rijpad en kreeg in 2014 de naam 'Tiendenstraat'. Tienden verwijzen naar het oude belastingstelsel waarbij lang geleden de burger tien procent van zijn graanopbrengsten en van zijn vee, meestal lammeren, moest afstaan aan de dorpsheer. De Tiendenstraat heeft zich gespecialiseerd in het versieren van hun woonerf bij Europese en wereldkampioenschappen voetbal en in 2021 zette ze de kroon op hun werk met de titel van 'de mooiste Kerststraat van Mol'.

Het **Heipaadje** was destijds de dagelijkse weg voor de mensen van Heidehuizen naar het centrum van Mol of naar de winkels en herbergen van de Nieuwstraat en Ginderbroek. De eerste vermeldingen van die buurt stonden in een verkoopakte van 1722: ... *Noch (nog) Heijde neffens de Heijsche huysen ...*

Buurtweg 215 is een van de paadjes in Ginderbroek zonder een officiële naam of het paadje waar de verlaten papierhokken staan. In de Atlas der Buurtwegen, die in de jaren 1850 per gemeente is aangemaakt, hebben alle openbare wegen, buurtwegen, kerk- en voetwegels een officieel nummer gekregen. Dit paadje had nummer 'Buurtweg 215'.

De **Zuiderring** (N71) werd in 1986 voltooid en liep in Ginderbroek op de rand van de Netevallei en Heidehuizen, van Geel over Mol naar Lommel. De Sint-Janstraat is de binnenweg van de Zuiderring.